

Марҳабо

Келишлари —
бир байрам...

МАРҲАБО

КЕЛИШЛАРИ БИР БАЙРАМ...

Шеърлар

Тошкент — 2011

УДК: 821.512.133-1

ББК 84(5Ў)6

М29

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг
20 йиллигига бағишланади.

Тақризчилар:
Санъат Маҳмудова,
Зухра Алиева

Эслатма:

*Китобни кўчириб чоп этиш ёки шеърларни қўшиқ қилиш
муаллиф рухсати билан амалга оширилади.*

ISBN 978-9943-387-23-2

© «Yurist-media markazi»
нашриёти, 2011 й.

Миллий ва диний қадриятларимиз бир-бирини тўлдирмас экан, бу куннинг муаммоларини ҳал қила олмаймиз.

Ислом Каримов

Энг буюк кашфиёт

*Бўлиб пойтахт, буюк ислом
тамаддунига ул Шошим,
Жаҳон узра баланд бўлди
яна ўзбек деган бошим.*

ЮРТ ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Сени чорлай саодатга, кел, эй, дунё, кел, эй, дунё,
Чарогон мулки жаннатга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё,
Буриб юз ширк, залолатга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё,
Илоҳий илму ҳикматга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Қилай кўз-кўз, Навоийнинг изи тушган Самарқандни,
Деворларига Оллоҳнинг сўзи тушган Самарқандни,
Келин бўлиб Бибиҳоним ўзи тушган Самарқандни,
Муборак бир зиёратга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Бухоро, Марғилон, Хива, Қўқону Андижон бекам,
Мозорлари сочадир нур, лойи ҳам мўмиё, малҳам,
Босиб бағрига иймонин яшаб келди бу юрт ҳар дам,
Чўмил дарёйи раҳматга, кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Томошо қил, бу кун юртга Темурнинг шонлари қайтди,
Гўзал Қуръон, ғазал, дoston бегу султонлари қайтди,
Улуғбекнинг яна юлдуз тўла осмонлари қайтди,
Бўлиб дол файз, тароватга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Яна карвонлари йўлда ипагу пахтаси бирлан,
Кутар қанча харидор, турк фаранг, рус лаҳжаси бирлан,
Келурлар неча тожирлар белида ақчаси бирлан,
Ҳалол ризқ, пок тижоратга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Бўлиб пойтахт, буюк ислом тамаддунига ул Шошим,
Жаҳон узра баланд бўлди яна ўзбек деган бошим.
Бўлиб пок, хуш, таҳоратли босиб тупроқ ила тошим,
Қилиб товба, ҳидоятга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Урар касри қаерда куфри исён ҳаддидан ортиқ,
Фалокат, дард ва осмонингда “Раҳмат чодирӣ”¹ йиртиқ.
Узат қўлингни, бу шаҳват, залолат ботқогидан чиқ,
Келиб поклан, камолотга, кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Тани ўзингни, ҳам юксал Навоий пешидан ушлаб,
Туғил ишқ ичра Машрабдек, ва бўл, унда, ёзу қиштаб.
Хувайдодек надомат қил имонсиз кўксингга муштаб.
Буюк ишқ, пок муҳаббатга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Ана бойлик, ана давлат, Бухорий равзаси бунда,
Демакки, илми урфоннинг муқаддас Катъбаси бунда,
Магар, дин илдизи Маккадаю, шоҳ, меваси бунда,
Кийиб эҳром, ибодатга кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

Элим меҳмоннавоз, мусичаю турғайидан тортиб,
Баҳорда турнасин, ҳатто, кутодир “Марҳабо” айтиб
Яна қай элда шунча хайри эҳсон, ўзидан ортиб?!

Узан бу қадрӯ қимматга, кел, эй, дунё, кел, эй, дунё.

¹ Раҳмат чодирӣ — Азон қатлами

НАВОИЙНИ КИМ ЎҒИРЛАДИ?

Оҳангаронлик машҳур тadbиркор Зарифахонга

Ишхонада ғалва, тўполон,
Бошлиқ аёл хит, жиғибийрон,
Дер: — Кирдими пари ё чилтон,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Турган эди сумкамда шундоқ,
Тилла узук, бриллиант, болдоқ,
Ҳаммаси бор, китоб, йўқ, бироқ,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Гулдондаги гулим турипти,
Беш юз доллар пулим турипти,
Фақат китобимни кўрипти,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Уйда туриб йўқолди бири,
Йўлда юриб йўқолди бири,
Ўз қўлидан олгандим буни,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Ўғри деган ўғирларди пул,
Олиб сотса бўлгудай ул-бул,
Бу не ўғри, бу қандай усул?
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Дастхати бор эди-я, эсиз,
Бўларди бозордан олсангиз,
Халтангизни қоқинг ҳаммангиз,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Қўрқмайсизми қўлга тушишдан?
Тафтиш қиламан-а, бир бошдан,
Топиб олсам, ҳайдайман ишдан,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Ёшсиз, соғсиз, бахтлисиз аниқ,
Мен бошқа гап, кўнглим ним, синиқ,
Сизга уни нимаси қизиқ?
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Яхшиям бу Ҳувайдо эмас,
Ўқиб завқдан бўлди, десам, маст.
Оддий шеърга кетиб шунча паст,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Нетардингиз китоб, агарда,
Навоий “Хамса”си бўлганда,
Пўлат сейфда сақларканман-да,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Бу қандай гап бўлди, во ажаб,
Кўнглим қолса Румийни тусаб,
Ўқийманми эшик танбалаб,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Уч кун сизга бераман муҳлат,
Ўқиб бўлиб қайтаринг фақат.
Ишхонада ўғирлик! Даҳшат!
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Турганида зардаси қайнаб,
Келиб қолди укаси — қассоб.
Деди: — Вой-вуй, бу нима чоп-чоп?
— “Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Мен олгандим келганда у кун.
Аёл деди кўнгли бўлиб хун:
— Олгандирсан гўшт ўраш учун,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

“Китобингдан пул яхши” дея.
Бермоқ бўлардинг-ку тарбия.
Сен ҳам китоб ўқийсанми-а?
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

— Тўгри, олдим гўшт ўраш учун,
Ўқиб чиқдим, билмайман нечун?
Аёл деди қилиб табассум:
— “Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Сенки китоб ўқияпсанми,
Демак, келди юксалиш даври,
Энди кўнглим тинчиди, майли,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Фақат сендан илтимос, ука,
Йўқотмасдан қайтаргин менга.
Ва ниҳоят топилди, мана,
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?

Қассоб деди: — Шошманг, опажон
Йўқотиб бўлдим, аллақачон.
Йўлакчага остирдим эълон:
“Марҳабо”ни ким ўғирлади?”

Эшитдим бу можарони,
Орзу қилдим, кун келса, қани.
Десак, ўғирлатиб “Хамса”ни:
“Навоний”ни ким ўғирлади?”

Навоий бу — ҳикмат, ҳидоят,
Тўрт сатри бир мўъжиза, оят,
Умидим шу: десам, ниҳоят,
“Навоий”ни ким ўғирлади?”

Эл тўқ, бунда йўқолмайди нон,
Юрт тинч, шукур, ўғирланмас жон.
Қассоби ҳам бунда китобхон,
“Навоий”ни ким ўғирлади?

Ўғирланган нарсадан, расми,
Билинар эл турмуши асли,
Хуш келибсан, маърифат асри,
“Навоий”ни ким ўғирлади?

ДЕВ МИНГАН ЙИГИТ

Ҳожа эди дев, париларга,
Шоҳ Сулаймон алайҳиссалом,
Битта йигит ёнига келиб,
Қўрқиб-пусиб бошлади калом:

— Ҳиндистонга обборсин мени,
Шоҳим, айтинг биронта девга,
Ҳозиргина жаноб Азроил
Бир тикилиб қаради менга.

Балки ҳозир олаётганим
Ҳаётимда энг сўнги нафас,
То кечгача жонимни олиб,
Ҳиндистонга қочмасам бўлмас.

Расул деди: — Қутулмоғингга
Аминмисан, қочиб шу йўсин?
У: — Ҳа, — дегаҳ, деди Сулаймон:
— Унда, майли, оббориб қўйсин.

Йигит кетди бир девга миниб,
Қараб қолди Оллоҳ расули.
Бирдан Сулаймоннинг олдига
Келиб қолди Азроил ўзи.

Ҳурмат билан шоҳ бошлади гап:
— Битта савол берсам майлими?
Ҳали нега қаттиқ тикилиб,
Қўрқитдингиз бир умматимни?

— Қўрқитмадим, ҳайрон бўб қолдим,
Кўриб уни юрганин бунда.
Ҳиндистонда жонин олишим
Керак эди шу бугун тунда.

ЭНГ БУЮК КАШФИЁТ

Инсоннинг томири ҳам,
Дарёга ўхшар асли,
Яшайдилар тубида
Ҳар хил жонзотлар насли.

Микроблар, вируслар,
Фойдасизу, фойдали,
Униб-ўсиб, кўпайиб,
Яшар тартиб-қоидали.

Унда бир вирус борки,
Ҳеч кўзга кўринмаган,
Олимлар томонидан
Рўйхатга олинмаган.

Микроб, вирус чақирса,
Ҳар хил дарду кулфатни,
У чақирар бошларга
Дўзах деган офатни.

Буйруқ берар турволиб,
Юрагингиз тўрида.
Ўзи кўринмас катта
Заррабиннинг зўрида.

Ўша маккор вируснинг
Номи Азозил — Шайтон,
Оллоҳ паноҳ бермаса
Ундан қутулмоқ гумон.

Микроб вируслардан-ку
Эмлансангиз — кўнгил тўқ.
Аммо Шайтон вирусин
Қушандаси ҳали йўқ.

У минг айёр бўлмасин,
Бугун боши чопилди.
Дунёларга жар солдинг,
Кушандаси топилди!

Ҳозиргина кашф этдим,
Баҳоси тенг тиллога,
Ундан қутилмоқ йўлин.
Ўргатаман дунёга.

У дори томизилар
Ё санчилар куракка.
Суртиб қўйса ҳам бўлар
Шундоққина юракка.

Бир ишлатган билади,
Унинг илоҳий кучин,
Тайёрласа бўлади,
Ҳар киши ўзи учун.

Хомашёсини айтай,
Ўзимизда бор нарса,
Қасд қилганлар топади,
Ҳамма гап тайёрлашда.

Қалам олиб ёзволдинг,
Нима, қанча, қайдасин,
Айтганимда бир чимдим,
Кўп ҳам, оз ҳам бўлмасин.

Кўнгилдаги Яхшилик
Булоғидан бол олиб,
Ҳикмат нурига тобланг,
Битга хумчага солиб.

Кибрни тўплаб, ёқиб,
Олиб бир оз кулидан,
Аралаштиринг Иймон
Дарахтининг гулидан.

Ўйламангки, бу дарахт
Қўҳиқофнинг тоғида,
Гуллаб турипти, шундоқ,
Кўнглимизнинг боғида.

Хумчангиз ўз-ўзидан
Нур таратган замони
Қўлга оласиз, демак,
Тайёр бўлипти дори.

Вирусни ҳайдаш учун,
Бир томчиси етади.
Ҳаётингиз бутунлай,
Гўзал бўлиб кетади.

Энди қаноат майин,
Бир косага шопириб,
Ейсиз қаттиқ нонни ҳам,
Шу косага ботириб.

Сарфламайсиз беҳуда
Умр, бойлик, асабни,
Ақл тизгини билан
Жиловлайсиз ғазабни.

Сизга зулм қилганни
Қарғамайсиз ошкора,
Ундан қутилиш учун
Кўрилган битта чора:

Ўтинасиз: “Ё, Роббим!
Ўшанга инсоф бергин,
Агар инсоф бермасанг,
Ўзинг кифоя қилгин”.

Урмай, сўкмай, тортишмай,
Тоқат билан кутасиз,
Яратганга қасамки,
Сиз, албатта, ютасиз.

Ким сизни бадном қилиб,
Ким устингиздан кулар,
Хаёлан ўша ёққа,
Юборинг атиргуллар.

Кимга не тиласангиз,
Яхши биласиз, магар,
“Ўзингга ҳам бўлсин”, деб,
Туришин фаришталар.

Заҳарга бол қайтариб.
Зулматга сочиб зиё,
Бир марта қарғагани.
Минг бор қиласиз дуо.

Хушёр бўлинг, дорига
Тушмасин ҳасад чанги.
Кеку араз қўшилса.
Бузилар таркиб, ранги.

Синаб-синаб, уни қалб.
Шишасига қўйдим мен.
Оғзига такбир айтиб,
“Сабр” деб, ном қўйдим мен.

Сўнг “Шукур” калимасин,
Қопқоқ қилдим дорига,
Ҳавола қилдим аҳти
Дониш эътиборига.

Иншооллоҳ бу дори,
Ушлаб маҳкам кўлидан,
Одамларни қайтарар,
Жаҳаннамнинг йўлидан.

Мен эса шу дорига,
Чорлаб инсон зотини,
Иншооллоҳ оламан
Нобел¹ мукофотини.

¹ Математика фанидан ташқари, барча илм, фан соҳасидаги катта кашфиётлар учун бериладиган халқаро мукофот.

ЎПКАСИ ТЕШИК ОТ

Қадим замон бозорга бориб,
От сотипти бировга биров,
Олган одам депти: — Тартиб шу,
От айбини айтасиз дарров.

Яширсангиз агар айбини,
Пули сизга бўлмайди ҳалол,
Пешингиздан дўзахга тортар,
Айбин айтмай сотилган ҳар мол.

— Бу отимнинг ўпкаси тешик, —
Депти, отин сотётган киши,
От олётган одам қараса,
Тушмаганмиш биронта тиши.

Қассоб экан, от олган одам,
Дермиш: “Зўр-ку, кишнаб, чопиши,
Буни билмай айтдиёв, майли,
Яхши чиқса бўлди қазиси”.

Отни сўйса, ўпка тешикмиш,
Ваҳ, эгаси қаердан билган?
От эгаси депти: — Бу аниқ,
Чунки, унинг боласи ўлган.

Отга шунча бўлса, одамга,
Фарзанд доғи оғир мусибат,
Юзин юлмай сабр этса ким,
Мукофоти, албатта, жаннат.

ҲУКМ

Йигит деди: — Молимни

Отам олиб қўйдилар,

Қандай ҳукм қиласиз?

Расулulloҳ дедилар:

— Бир гап айтаман сенга

Бу бир умрлик ўғит:

Ўзинг ҳам, мол-мулкинг ҳам

Отангники, эй, йигит.

ЭНГ ГЎЗАЛ ТУШИМ

“Яқинларингиздан бошланглар, —
Дейилган, — яхшилик қилишни”.
Шу ҳикмат ҳурмати айтаман,
Умримдаги энг гўзал тушни.

Чақалоқли бўлди келиним,
Азиз неъмат этилди ато,
Йиглаб чиқди бир кун гўдаги,
Ярим кеча бўлгунича то.

Деразасин чертиб оҳиста,
Дедим: — Қарашайинми, онам?
Келин деди: — Қийналасиз-да...
Дедим: — Савоб бўлади, болам.

Олиб чиқдим болани секин,
“Алла” айтдим, хонамга кириб,
Инжиқ чолим овозимиздан,
Уйғониб кетмасин ишқилиб,

“Кечқурун ҳам тинчлик йўқ!”, дея
Қалишини отмасин тагин,
“Бор, обкириб бер”, деб, жоврайди,
Жоним, болам, секин йиелагин.

Набирамгич бағримга босиб,
Юриб чиқдим яқин тонггача,
Кейин юмшоқ курсига чўкиб
Ухлаб қолдим, билмайман, қанча?

Туш кўрибман, тушимда Каъба,
Намоз, сафда бўлиб қолибман,
Сафлар “зув-зув” алмашиб, ўзим
Энг олдинга чиқиб қолибман.

“Жамоатнинг намозин ўқи”
Дермиш салобатли бир овоз,
Кўзимда ёш, вужудим титраб,
Имом бўлиб, ўқибман намоз.

Аёл бошим билан бу не ҳол?
Туш ичида кўрганим не туш?
Яна қанча ўқиганимнинг
Ададини Оллоҳ билармиш.

Шу тушимни кимгадир айтиб
Турганимда, уйғониб кетдим.
Тонг отипти, қучоққинамда
Ухлар эди жажжи гўдагим.

Сўзлаб берсам тушни чолимга,
Деди, артиб ёшли кўзларин:
“Мен ҳам шу туш учун тун бўйи
Бола қараб чиққан бўлардим.”

Шундан бери йиғласа бола,
Чолим қулоқлари бўлиб динг,
Келинга дер: “Агар набирам
Ухламаса, ўзимга беринг”.

Баъзан эслаб ўша тушимни,
Дейман: “Оллоҳ мардларнинг марди,
Келинга бир яхшилик қилсам,
Минг баробар қилиб қайтарди.

Ҳарамдаги ҳар ракат намоз,
Ёзилса гар минг ракат бўлиб,
Менга, ўҳ-ҳў, қанча марҳамат,
Тарозилар кетади тўлиб.

Сизга балки, кулгили, аммо,
Охиратдан умидим бисёр.
Дунёнинг энг қутлуг ерида
Озми-кўпми имоматим бор.

Иншооллоҳ, у кун дейилур:
“Бу — Мархабо, шоири авом,
Аёллардан чиққан ягона,
Биринчи ва охирги имом”.

Сўрасалар: — Аёл кишига
Бу даражот берилди нечун?
Дейилади: — Келинга қилган
Биттагина яхшилик учун.

САВОБКОН

Мустақил бўлдилар овсинлар секин,
Ўз уйида яшар тинчгина, эркин,
Сиз эса, кут, кузат, ололмайсиз тин,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Кексалар соғ бўлса, туришмас бекор,
Уйга қоровулу, болага дастёр,
Ким инжиқ қарир, ким ҳалим, беозор,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Осонмас, баъзисин феълин кўтариш,
Гоҳо дуо олиб, гоҳ олиб қарғиш.
Хизмат қила-қила гоҳо сйсиз мушт
Қайнонаси билан турган келинлар.

Эгачи, сингиллар жонларга малҳам,
Аммо баъзилари олгир, муттаҳам,
Кўнглин олиш керак ҳаммасининг ҳам,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Катталар бор жойдан узилмас меҳмон,
Кетар ошу овқат, тандир-тандир нон,
Бу уй ҳамманики, бу уй — таламон,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Бир қизи зирагин илиб кетади,
Бир ўғли гиламин шилиб кетади,
Сизга қолса ёвга қолиб кетади,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Баъзи овсинларда икки қарич тил,
“Кексаларга ундай гапир, бундай қил”.
Ойда бир келишиб ўргатар ақл,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Дерлар: Сизга қолар шунча ую жой,
Бизлар янги рўзғор, сиз бўласиз бой,
Сизга қолганиям курсин-а, вой-вой!
Қайнонаси билан турган келинлар.

Дегингиз келади, бор нарсасизга,
Ташиб олиб кетинг ўз уйингизга,
Дадажон, аяжон қолса бас бизга,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Мен ҳам олиб кетай, демас, онасин,
Тўрт кун қарай демас, хаста отасин,
Булар ўстирган-ку бирдай ҳаммасин,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Онасин талашмас мол талашгандай,
Нарсасин талашар жон талашгандай.
Ёқа ушлаб дейсиз: “Ё, тавба, ҳай-ҳай!”
Қайнонаси билан турган келинлар.

Кексаларга ҳеч ким бўлмас харидор,
Ва лекин улардан ҳар бола ҳақдор.
Улар сизга керак, сиз уларга зор.
Қайнонаси билан турган келинлар.

Бир ерга чиқсангиз дер: “Келинг, тезроқ”.
Кутарлар онасин кутгандай муштоқ,
Чунки силтамайсиз, солмайсиз қовоқ,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Тунда ухламади қайнона бугун,
Қон босими ошди, билмайсиз нечун,
Сиз яна ёнида бедор туну кун,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Ҳаёт кони меҳнат сиз учун ҳозир,
Кексалар, фарзанд, эр, иш, югур-югур,
Болангиздан кўринг, илоҳо, ҳузур,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Кекса ота-она ҳаёт экан то,
Сизга савоб кони этилмиш ато,
Савоб олиб қолинг, обқолинг дуо
Қайнонаси билан турган келинлар.

Сиз қазган савобкон олдида ҳалч,
Олтин конининг ҳам бўлмайди қадри,
Тарозига фақат савоб тушади,
Қайнонаси билан турган келинлар.

Оллоҳ номи ила, Марҳабо сўзим:
Меҳнатингиз қаттиқ, тилайман тўзим.
Ҳеч ким билмаса ҳам биламан ўзим,
Қайнонаси билан турган келинлар.

ЯНГИ ДАРВОЗА

(ривоят)

Хабар келди: “То тўрттагача,
Уйланишга берилди рухсат,
Лекин билинг, хотинлар ичра
Қилолмайсиз асло адолат.”

Бир бой деди: “Хотин устига,
Олиб битта сарви қоматин,
Иккаловин ўрталарида
Ўрнагаман мен адолатни”.

Уйланди ва айтганин қилиб,
Бир хил кўрди икки хотинни,
Бир хилда уй, бир хил дераза,
Бир хил ўчоқ, бир хил ўтини.

Бир хил жаҳл, бир хил табассум,
Бир хил салом, бир хилда алик,
Ҳатто кийган кўйлаклари ҳам,
Бир хил ёқа, бир хил тугмалик.

Бой ўйлади: “Бўлар экан-ку,
Адолатни ўрнатса агар.
Ёлгон чиқиб қолса-я, ажаб,
Фаришталар келтирган хабар”.

Хулосага сал шошилди бой,
Юганида ўз-ўзин мақтаб,
Буюк қудрат соҳиби сўзин
Ростлигини қўйди тасдиқлаб.

Тўққиз ойда туғди хотинлар,
Бири қизу бири ўғилча,
Бой хижолат, ёғилар савол:
“Бу қанақа адолат, почча?”

Бирига қиз, бирига ўғил?
Тушунмадик, бу қандай ҳолат?
Келиб-келиб, энг муҳим ишда
Қилмабсиз-ку, ахир, адолат?!”

Чақалоқлар чилласи чиқмай,
Бойнинг уйи ғамхона бўлди,
Э, йўқ, бе йўқ, умр экан-да,
Икки хотин бир кунда ўлди.

Бой қилдирди бир хилда кафан,
Бир хил тобут, бир хил сағана.
Бир пайтда чиқсин тобутлар,
Деса, битта экан дарвоза.

Икки қулоч деворни бузиб,
Бир дарвоза қурилди яна,
Бой кўнгли тўқ, руҳлар шод бўлсин,
Адолатми, адолат, мана.

Бир хил дарвозадан бир пайтда
Чиқиб кетди иккала тобут.
Бой ўйлади: “Адолатимдан
Хотинларим бўлгандир хушнуд”.

Шу кеча туш кўрса, бош хотин,
Дермиш: “Рози эмасман сиздан.
Эркалатиб, янги хотинни
Чиқардингиз янги эшикдан”.

КУТИШ

Бобом уста эдилар катта,
Қаср қурганмишлар жаннатда,
Дермиш: “Қурай, сенга ҳам битта,
Фиштинг қачон келади, болам?”

Ўлганларин билиб турибман,
Туш эканин сезиб турибман.
Бобом дермиш: — Кутиб турибман,
Фиштинг қачон келади, болам?

Дер эмишман: — Қасрим битган-ку,
Қиз узатиб, келин олдимۇ,
Яшаяпман, нима савол бу:
“Фиштинг қачон келади, болам?”

Битта кўринг салобатини,
Нақшу нигор ҳашаматини.
Бобом такрорлармиш гапини:
— Фиштинг қачон келади, болам?

Иморатинг зўр, аммо, бироқ,
Унда яшай олмайсан узоқ,
Боқийсига уй тикла тезроқ,
Фиштинг қачон келади, болам?

Жаннатда ҳам бор уй, маҳалла,
Аммо, битта кўрсайдинг. Мана,
Қанча уйлар ётипти чала,
Фиштинг қачон келади, болам?

Сенинг уйинг, қуруқ пойдевор,
Тўсин, устун, эшик-ром юбор,
Бу ёқ ҳам бир муқаддас рўзгор,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Дер эмишман: — Худоё, товба!
Жаннатда ғишт топилмаса-я!
Ўзимизда яхши экан-да,
“Ғиштинг қачон келади, болам?”

Сиз уста бўлсангиз, бу не ҳол?
Қуравермайсизми, бемалол?
Бордир, ахир, сотарга қум, лой?
— Ғиштинг қачон келади, болам?

Бу қасрнинг меъмори — иймон,
Хомашёси — хайри эҳсон
Шошил, танда борлигида жон,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Мармардан қур, нурдан қур қаср,
Садафдан қур, дурдан қур қаср,
Ким узарга мусобақа қил,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Қўрган десин, тутганча ёқа:
“Қолган экан етишиб Ҳаққа,
Охиратга ишлапти роса”,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Вафо қилмас олтину заринг,
Савоб бўлсин йиққан гавҳаринг,
Ичим ёнар кечиккан саринг
Ғиштинг қачон келади, болам?

Тасаввур қил, умр дарёдир,
Икки қирғоқ — икки дунёдир.
Иккисин ҳам обод қил ҳозир,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Бу дунё деб, у ёқдан кечма,
У дунё деб, бу ёқдан кечма,
Икки ёққа бир хилда сарфла,
Ғиштинг қачон келади, болам?

Қилганинг ҳар савоб, яхши иш —
Шу қасрга қўйилган бир ғишг,
Кўзим йўлда, юмушим — кутнш
Ғиштинг қачон келади, болам?

ИККИ ТАРОЗИ

Бир савдогар бозорда
Олиб сотар эди ун.
Камида юз одамга,
Хизмат қиларди ҳар кун.

Эллик йил шу касб билан
Чўмичи бўлди мойда.
Етмиш йилда дард тегиб,
Ётиб қолди бир жойда.

Оғирлашиб бир кеча
Жон келди томоғига,
Таҳлил айтарди тинмай,
Укаси қулоғига.

— Ла иллаҳа иллаллоҳ,
Жон, акажон, такрорланг,
Ака деди: — Шу сўзга
Тил келмаяпти, аттанг.

Айтай десам, бўғзимга
Бир қўл келиб қоляпти.
Тарози шайинини
Тиқиб-тиқиб оляпти.

Бу аҳволни эшитиб,
Ука кўнгли кир бўлди.
Деди: — Айтинг, акажон,
Бу қандайин сир бўлди?

Ака хириллаб туриб,
Тушунтирди гапини:
— Жон, ука, еб қўйганман
Кўпчиликнинг ҳақини.

Мен савдони икки хил
Тарозида қилардим.
Тарозилар сирини
Фақат ўзим билардим.

Бир тарози не тортса
Тўғри тортарди доим.
Бирин шайинин бузиб,
Фойдамга мослаб олдим.

Тортиб олаётганда
Тўғрисин ишлатардим.
Тортиб бераётганда
Ўғрисин ишлатардим.

Ўғрисининг шайини
Бир кило кўрсатган дам,
Тўғрисида чиқарди
Етти юз эллик грамм.

Уч юз кило ун сотсам
Юз кишига ҳар куни,
Тарозидан урардим
Етмиш беш кило унни.

Уч юз олтмиш беш кундан
Иборат бўлса бир йил.
Етмиш беш кило унни
Шу рақамга кўпайтир.

Йигирма етти минггу
Икки юз етмиш беш. Ун
Эллик йилда бир ярим
Миллион килога яқин.

Билар эдим савдода
Олтин қоида — тўғрилик.
Нафс деб бўйнимга тушди
Ўттиз минг қоп ўғрилик.

Ўттиз мингмас, миллиард қоп
Қилганимда ҳам уни,
Дўзахда бир бармогим
Куйганига арзирми?

Оллоҳнинг тарозиси
Ерга ўрнатилган тоб,
Гуноҳим палласига
Тушар шу ўттиз минг қоп.

Дод, савобим палласи
Кўкда муаллақ қолиб,
Гуноҳ палласи юкдан
Ерга кетади оғиб.

Бу ҳаромни боламу
Чақамга едиргандим,
Энди мени дўзахдан
Ким қутқариб олар, ким?!

“Тўй, сарпога пул топинг!”
Деган, хотиним қани?
“Данғиллатиб том ёпинг!”
Деган, хотиним қани?!

Етган ерим шу бўлди,
Эл ҳаққин юла-юла.
Ука, боримни сотиб,
Зар матога кафанла.

Ҳар киши ҳаққин сўраб,
Пулсиротда тутилсам,
Шоядки, бир парчадан
Йиртиб бериб қутилсам.

Оҳ, укажон, “Аттанг!”, деб
Ёздир қабр тошимга
Ўғри тарозимни ҳам,
Ўрнатиб қўй бошимга.

Барча аҳли савдога
Умрим бўлсин бир ибрат,
Тобутимни мазорга
Тош, тупроқ отиб кузат.

Биров ҳаққин бировда
Қолдирмас экан Оллоҳ,
Охиратда энди мен
Нима қиламан, эй, воҳ!..

Қалима келтиролмаи,
Ўлди савдогар ночор.
Гувоҳларнинг тилидан
Ёзилди ушбу ашъор.

МУЛК

*Ҳозир мулкдорлик даври бошланди,
сизнинг ҳам шахсий ер-мулкингиз борми?*

Мухбир саволи

Бу саволни кўп эшитганман,
Шукур, элнинг кўпчилиги бой,
Ҳамма ерда ободончилик,
Ҳатто қишда ҳеч ким кечмас лой.

Бир қишлоқда ўнлаб корхона,
Иш жойлари ўгил-қизники,
Каттами, кичикми, майли-да,
Энг муҳими — ўзимизники.

Мулк ҳақида фикрим бошқача,
Тушунмоққа қилинг ҳаракат,
Сизга айтсам, жисмимнинг ўзи,
Бутун бошли битта мамлакат.

Мен ҳеч нени янги қурмадим,
Ишлар ярим асрдан буён,
Оллоҳ қуриб берган беминнат,
Битта “завод” ва бир “тегирмон”.

Ақлим — пошшо, онгим — ҳукумат,
Қўл — кўз, барча аъзо — фуқаро,
Ҳар бирининг ўз юмуши бор,
Ихчамгина шу жисмим аро.

Тегирмонда ўттиз икки тош,
Ўзи эзиб, ўзи аталар.
Кейин ишлар ақли завод,
Нима, қайга — ўзи жўнатар.

Уларнинг хомашёсини
Ишлаб топар қўл-оёқларим.
Жараёнда иштирок этар,
Албатта, тил, кўз, қулоқларим.

Виждон деган бир идорага,
Ҳар лаҳзада бераман ҳисоб.
Катта тафтиш ҳали олдинда,
Ҳар луқмамга бераман жавоб.

Шу буюк мулк тасарруфимда,
Яна нени қилайин талаб..?!
Асли менга шунинг ўзин ҳам,
Эвлаб туриш ўзи — катта гап.

КЕЛИШЛАРИ БИР БАЙРАМ, КЕТИШЛАРИ БИР БАЙРАМ

Ўғил-қизда беш-унта бола
Бобо-буви бўлди, минг шукур.
Ўн беш кунда бир келишмаса
Кўзимиздан ўтади бир-бир.

Юрагимиз “оқиб” кетади,
Бир кўриниш бермаса улар,
Соғинганда тонгдан шомгача
Ўшаларнинг суҳбати бўлар:

“Каттасини қара, ақлли,
Кичигининг тиллари бийрон,
Ўғилчиси сақраб чарчамас,
Қизалоғи асал, қақажон.

— Кўнгироқ қил, — дейдилар чолим, —
Гилосимиз пишди, келишсин.
Ўраб қўйдим икки шохини,
Қўли билан узиб ейишсин.

Туришса-ку тез-тез жўнатиб,
Жа, қаттиқ-да, қудаларинг ҳам,
Набиралар бизгаям ширин,
Соғинаркан кўрмаса одам.

Ва ниҳоят, кириб келишди,
Бола билан тўлди ҳовлимиз.
Мушук қочиб чиқволди томга
Зумда бозор бўлди ҳовлимиз.

Чолим деди: “Болаларимнинг
Келганларин байрам қиламиз,
Бир куркамни босдим қозонга
Еганларин байрам қиламиз”.

Набиралар бошлашиб байрам,
Ховлини чайишди бир пастда,
Чилобчини отилиб томга
Сопсиз қолди шўрлик обдаста.

Гилосларнинг шохлари синди,
Пайҳон бўлди гулмиди, лола.
Бир шўхлиги ўнта бўларкан,
Бир-бирига қўшилса бола.

“Ҳой-ҳой”ингга қарамай юрар,
Бири томда, бири дарахтда.
Байрамни ҳам унутиб чолим,
Ҳайратидан бўб қолди “тахта”.

Бир бобони олти набира
Суробини қўйди тўғрилаб,
Чолим деди: “Зап ҳам буларга
Қудаларинг яшаркан чидаб.

Бирисининг қўли шилинган,
Битталари йиртган кўйлагин,
Бўлди, энди байрам тугади,
Қачон кетишаркин, сурагин.

Бошим оғриб қолди-ку менинг
Эшигимни ёпиб қўй зичроқ,
Берадиганингни бергину
Уйларига жўнатвор тезроқ”.

— Вой, ўзингиз чақирдингиз-ку
“Соғиндим”, деб қўймай ҳолига.
— Товба қилдим, энди уч-тўрт ой
Келмай туришса ҳам майлига.

Кечга яқин кетишди қизлар
Мен ҳам чарчаб, бир бўлди ҳолим,
“Тинчлик қандай бахт!” — дея секин.
Уйдан чиқиб келдилар чолим.

— Бир соатга зўрға ярадим,
Вой-вой, бир-ку ҳовли хонаси
Асли, ўша қудаларингга
Орден бериш керак, онаси.

Ва кулдилар: Жонлар роҳатга
Етишганин байрам қиламиз,
Кел онаси, чой дамла битта,
Кетишганин байрам қиламиз.

“ОИЛА”

Бирам иссиқ бу кўрпа,
Бирам яйратар танни,
Ҳар кун унда мириқиб
Ухлар битта Афанди.

Ул зот ўзи кўп нозик,
Пардан ҳатто тўшаги,
Бу бахт камдай, ёнида
Ухлар ювош эшаги.

Эшак боши бпрам паст
Унинг боши баланддир.
Ғовлаб ўсар ўртада,
Ҳуқуқ деган қалампир.

Эшак шўрлик қаролмас
Афандининг бстига,
Мустақил бир сўз айтса
Таёқ ейди кетига.

Энди уни ўлгунча
Қийнамас эрк хумори,
Ечмаса бас бўйнидан
Никоҳ деган туморни.

Асавийча оҳанглар

Ҳар киши обрӯни элдан
Зўрга мисқоллаб йигар,
Кетмасин обрӯси каснинг
Кетса ҳам жони агар.

ЎЛМАСИН

Майли ўлса жисму жон,
Номуси-оринг ўлмасин.
Қўни-қўшининг, улфатинг ҳам
Дўсту ёринг ўлмасин.

Борми, деб, ҳар лаҳзада,
Иўқлаб турур ота-онанг.
Қўш қанотинг — ўша икки
Харидоринг ўлмасин.

Ўчмасин, десанг, агар ҳеч
Хонадонингда чироқ.
Жуфтинг ул уйингдаги
Кўзи хуморинг ўлмасин.

Ризқ-насиба бандага,
Албатта, Оллоҳдин келур,
Ошу нонингга сабаб ул
Касби коринг ўлмасин.

Модни инсоф-ла олу
Инсоф-ла сот, эй, савдогар,
Охират куни касод бўлиб,
Бозоринг ўлмасин.

Бир сабаб бирла азиз,
Қилгуси Оллоҳ бандасин,
Ҳофиз эрсанг хуш овоз,
Танбур, дуторинг ўлмасин.

Рози бўл қисматга, аммо,
Лутфидан узма умид,
Дарду ғамга қил шукур,
Сабру қароринг ўлмасин.

Гар гадо бўлганда ҳам,
Эй, Марҳабо, юртингда юр.
Ҳар кунингда элу юрт —
Ҳожатбароринг ўлмасин.

ПЕШОНАНГДА АГАР...

Йуқ қилолмас бандаси.
Давлат пешонангда агар.
Мавқею обру, чирой.
Савлат пешонангда агар.

Устма-уст келган билан.
Ғам синдиrolмайди сени.
Ялши уртоқ, дусту ёр.
Улфат пешонангда агар.

Неки тақдирда ёзилди.
Қутилолмассан қочиб.
Сабр этмай нетасан.
Тухмат пешонангда агар.

Ўз ичингдан чиққуси.
Ағёрлару душманларинг.
Бемехр чиққай жигар.
Кулфат пешонангда агар.

Жаннату дузахни ҳар ким.
Феълу атвордин топар.
Хуш бўлур хулқинг сенинг.
Жаннат пешонангда агар.

Покдил ҳам меҳрибон
Солиҳ чиқур фарзандларинг.
Қариганда ҳурмату
Пизат пешонангда агар.

Бошласанг суз, Марҳабо.
Ҳар уксиган дилни юпат.
Хушзабон шоир, деган.
Хислат пешонангда агар.

НАДОМАТ

Киборни дилга жо қилдим.
Нафсни — подшо қилдим.
Ҳавасимни — Худо қилдим.
Менинг одамлигим қурсин!

Бировга айласам хизмат.
Қилиб хизматларим миннат.
Дилимда қолмади ҳиммат.
Менинг одамлигим қурсин!

Десам сизга: Қўзим — уғри.
Тилим қуй-у, дилим — бўри.
Ози ёлғон, қўпи тўғри
Менинг одамлигим қурсин!

Олиб қолсам омонатни.
Қилиб қўйдим хиёнатни.
Яна қилмай хижолатни.
Менинг одамлигим қурсин!

Олай деб қасд, қилиб ният.
Ёвимни айладим ғийбат.
Бу ҳолимдан олинг ибрат.
Менинг одамлигим қурсин!

Ўзим бир тангалик эшак.
Кийиб минг тангалик қўйлақ.
Бу дунёга бўлиб эрмак.
Менинг одамлигим қурсин!

Нонимда қўшни ҳаққи бор.
Тузимда қўшни ҳаққи бор.
Қилиб феълимни мумсик, тор.
Менинг одамлигим қурсин!

Десанг: — Кимсан? Деюрман: — Дод!
Одамман-ку, бу не иснод?!
Ичимда айтаман, ҳайҳот!
Менинг одамлигим қурсин!

ТУПРОҚ

Сенга бир арзиҳол айлай,
Қулоқ тутгил, онам тупроқ,
Шакл бошқа-ю, аслида,
Сенам тупроқ, менам тупроқ.

Ичингга бир уруг тушса,
Берурсан, минг қилиб қайта,
Ўзинг ер, ҳимматинг осмон
Кабидур серкарам, тупроқ.

Ўзингни хокисор билдинг,
Тамоми хокисорлардан,
Тушиб маъкул яратгонга,
Бўлибсан муҳтарам, тупроқ.

Менинг-чи, кибр-ҳавойимдан,
Само бўлди бу кун бошим,
Фикр этмам, келиб бир кун,
Бўлурман бир ғарам тупроқ.

Демасманки, тирикликда
Қилай тоат, чироқ ўлсун,
У дунёда бўлур битта
Совуқ, зулмат хонам тупроқ.

Бино қўйдим чиройимга,
Фурур қилдим, тушундим, кеч,
Бўлурман бўлсамам қанча,
Пари чехра санам тупроқ.

Тирикликда сенга қаттиқ
Оёқ босдим, қасос олма,
Борур бир кун қучоғингга,
Менинг ҳам гул танам, тупроқ.

Ушат кун құрқаман, чунки,
Савобимдан гуноҳим кўп
“Қалайсан энди?” деб, мендан
Олурсанми алам, тупроқ.

Кирурда Мархаба йиллар:
“Сиқиб менга азоб этма,
Шу боиски маломатдан
Кўнгилда кўп ярам, тупроқ”.

ТОПДИМ

Қадрдонлар, қараб дилни
Бу кун кибру ҳаво топдим.
Ва, ҳар кимдан ўзим яхши.
Деган, ёлғон даъво топдим.

Тафаккурим кузи бирлан
Кўнгил ушин қилиб тафтиш.
Асл ёрни эмас, дунё, деган.
Ёт дилрабо топдим.

Ўшат ёлғончи ёрнинг
Қўлида кўнглим асир эрди.
Қуриб Шайтонни шод унда,
Ўзим мотамсаро топдим.

Менга гуё қилиб ибрат,
Яратмишдир уни Холиқ.
Ўшат юзи қародан ҳам,
Ўзимни беҳаё топдим.

Фурур отига миндим мен,
У бўлди менга йўлбошчи.
Иудим охирида "дўзах"
Деган тенгиз бало топдим.

Унинг тафтига дош бермай,
Юзим бирлан кўзим куйди.
Тукилди чин юракдан,
Тавба ёшидан шифо топдим.

Умр ўртасида мен ногаҳон,
Қилдим ўзимни кашф,
Вужудим оппоғу, афеус,
Кўнгилни қоп-қаро топдим.

Дилимни титкилаб шунча,
Тополмай битта хўп хислат,
Эгилди бошиму қайтанга,
Шунча можаро топдим.

Гуноҳим тоғига байроқ
Қилиб тикдим забонимни,
Бпровлардан кўра кўпроқ
Ўзим ундан жафо топдим.

Кўзим очилганида эй, ўзим,
Сени сўраб, нетаб,
Адашгану қоқинган,
Қанча осийлар аро топдим.

Бу аҳволга туширган мени,
Ким, тилму, оёқ, ё қўл?
Қилиб ҳисоб-китоб охир
Ақлни норасо топдим.

Пушаймон ўтида куйгай,
Қиёматга қадар бу дил.
Сен эй, дузах, қўлинг торт,
Мархабога чин жазо топдим.

ТАЗАРУУ

Мени авф эт, сен, эй, офтоб
Жамолим, товба-товба,
Меҳрибону раҳмдил,
Баркамолим, товба-товба.

Неки ўтса мендин ўтди,
Журму исёним улуг,
Эй жазога шошмаган,
Зулжалолим, товба-товба.

Қул бўлиб нафсимга юрдим,
Кеч очилди кўзларим,
Қаро бўлди бу номан,
Аъмолим, товба-товба.

Мен адашган нотавонни
Келсин инсофга, дединг,
Келса ҳамки сенга ранжу
Малолим, товба-товба.

Бир нигоҳинг тушдию,
Ерда кўриндим “яроқ” этиб,
Ёнди ниймоним чироғи,
Ҳилолим, товба-товба.

Пок қўлингда бир пайт дой
Бўлганимнинг ҳурмати,
Мени авф эт, ўзингсан-ку,
Қулолим, товба-товба.

Кибр осмонига учди,
Ерга тушди Марҳабо,
Ўзинг покла тиниқ баҳри,
Зилолим, товба-товба.

БИЛИНУР

Ким хунук, ким чин гўзал,
Рӯзи қисмат билинур,
Кимда иймон сўнгану,
Кимда саломат, билинур.

Бунда тик юрган ҳисобмас,
Балки гуноҳ юкидин,
Ул куни ким эгилур,
Ким сарвиқомат, билинур.

Бунда пул, молинг ҳисобсиз,
Унда ҳисобдир аниқ,
Тўпладинг қанча савоб —
Қанча даромад, билинур.

Қарзни уз, узмай кетарсан,
Унда савобинг кетур,
Номаи аъмолда қанча,
Камомад, билинур.

Бунда яхшию ёмон,
Тенгдай юришса ёнма-ён,
Унда кимга таънаю,
Кимга шафоат, билинур.

Бунда хор, унда азиздир,
Ким билур, қози — Илоҳ
Унда кимга олқишу,
Кимга маломат, билинур.

Марҳабони бейймон, деб,
Кулма, зоҳид, ул куни.
Чин муҳаббат кимда-ю,
Кимда хушомад, билинур.

НАСИХАТ

Ҳақ йўлни тутинг,
Ўзгача олам бўласиз, ўғлим,
Жоҳил эсангиз, яхши бир,
Одам бўласиз, ўғлим.

Бу — сабру қаноат йулидир,
Хайри савоб роҳи.
Мискин эсангиз, дунёда
Бекам бўласиз, ўғлим.

Бир эски чопон, эски чориг,
Кийганингизда ҳам
Иймон нури-ла хушрўю
Кўркам бўласиз, ўғлим.

Файрат ила дилни тозалаб,
Барча қусурлардан,
Кўп яхши фазилат ила
Ўктам бўласиз, ўғлим.

Келса алам, эш бўлади
Сабру қаноатлар.
Бу нафсу ҳавас сўзига
Беғам бўласиз, ўғлим.

Бир тоғ десангиз, кибру ҳаво
Бирлан ўзингизни,
Камтарлигу жўнлик ила
Пастқам бўласиз, ўғлим.

Бир йўлки, қариндошу
Яқинларга бўлиб содиқ,
Тарқоқ эсангиз, хешлар ила
Жаъм бўласиз, ўғлим.

Гар бой эсангиз, одат этиб
Хайру саховатни.
Мискину ғариб жонига
Малҳам бўласиз, ўғлим

Гар тўғри юриб, тўғри туриб,
Кечса умр текис,
Келганда ўлим олдида
Бардам бўласиз, ўғлим.

Бу таннию кўнгилни ювиб
Ҳар кун беш бора,
Эл олдида бир покиза
Шабнам бўласиз, ўғлим.

Юрт устида султон, амир,
Беклигингиз бўлса,
Инсофда туриб, одилу
Ҳотам бўласиз, ўғлим.

Пок касбу ҳунар бирла топиб,
Ризқи ҳатолингиз,
Ҳам хайри савоб йўлида
Шахдам бўласиз, ўғлим.

Гар бу сўзим тескарисин,
Айласангиз одат,
Афсусу надомат ила,
Мулзам бўласиз, ўғлим.

Гар сизга завол етса,
Менга етганидир, воҳ ким,
Жоним бўлагин, сиз менинг
Парчам бўласиз, ўғлим.

МАЛОМАТ

Аё, кўнглим, ўшал Дўстнинг вафосига лойиқмассан,
Вафоси не ва ҳатто бир жафосига лойиқмассан.

Бошингни олдига отсанг, ити ўйнаб кўнгил очмас,
Итин бир лаҳзалик кайфу-сафосига лойиқмассан.

Сенга — шармандага ул Ойни кўрмакка изн йўқдир,
У деб минг эрисанг, битта шифосига лойиқмассан.

Ўшал қудрат сени ўлдирмагайки ер либос ўлса,
Ўшал қора ва ҳам оғир матосига лойиқмассан.

Ўшал Ёрнинг ити ҳатто сенга янглиш назар солмас,
Мана нархинг — итин ҳатто хатосига лойиқмассан.

Ҳисобингда ғубордай Марҳабо борми?! — десанг, у жим
Нидо йўқ, дод, яна додки, садосига лойиқмассан.

ИҚРОРЛИК

Салаф кўнглим тўла иллат, демак, нопок жунубдурман,
Ёмон одам эканманки, жунубликка кўнибдурман.

Яралганда ёруғ эрди, дилим иймон нури бирлан,
Кетиб иймон, мойи битган чироқ янглиғ сўнибдурман.

Десам ўзни уруг, жамбилу райҳондан тўкилгандим,
Вужудим ниш, ажаб, қайси тиканзорда унибдурман.

Кибр бирлан малол келдим ўзимга, ҳам жамоатга,
Ўзимни икки дунёда маломатга қўубдурман.

Ғурур поясидан ҳою ҳавас осмонига чиқдим,
Уялмасдан ўшал кўкла ҳилол янглиғ тўлибдурман.

Магар кимга яқин юрсам қилиб мулзам, бериб озор,
Кичик аччиқ тилим бирлан гуноҳ тоғин уюбдурман.

Қилиб савдо фақат ҳою ҳавасларнинг бозорида,
Қолиб нафс дардига, ҳайҳот, ўлибдурман, ўлибдурман!

Қачонки Мархабо ўлди, дейишса, денг: “ажаб бўлди”,
Тирикликда чаён эрдим, қачон одам бўлибдурман?!

ЁЛҒОНЧИЛАР

Бу замоннинг бошига
Бўлди бало ёлғончилар.
Олам ичра тарқатиб
Ифлос ҳаво, ёлғончилар.
Қанча жанжаллар чиқарди
Эл аро ёлғончилар,
Қанча дилни қилдилар
Мотамсаро, ёлғончилар.

Бўлди моҳир, лаънати
Шайтон қулида дарс ўқиб.
Битта ёлғонин яширмоқчи
Бўлиб, ўнни тўқиб.
Кўнглига ёқмас кишини
Битта тишлаб, бир чўқиб
Қанча инсонлар дилин,
Қилди яро, ёлғончилар.

Ғийбату тўхматга уйдан
Ҳар қулоқ динг бўб чиқар.
Яхши ишу яхши сўзга
Кўру кар, гунг бўб чиқар.
Тушса бир гап қулогига
Оғзидан минг бўб чиқар,
Қанча поклар шаънини
Қилди қаро, ёлғончилар.

Ҳар киши обрўни элдан
Зўрға мисқоллаб йиғар,
Кетмасин обрўси каснинг
Кетса ҳам жони агар.
Битта тўхмат бирла ҳурмат
Кўкка учди мисли пар,
Бераҳм, жаллоду қотил —
Беҳаё ёлғончилар.

Алданиб кўп яхшиларнинг
Битмади ҳеч ҳожати.
Сизни деб дўсту биродар
Шуми кўрган роҳати?
Ҳийла-ю найрангиздан
Қолмади ҳеч тоқати,
Тангри, пайгамбар, китобга —
Бевафо ёлгончилар.

Қўлидан иш келмасу
Тилларига полвон бўлиб,
Фитнаю бўҳтонининг
Карвонига сарбон бўлиб,
Соддалар бор жойда доим
Соҳиби даврон бўлиб,
Ўзларига охират қилгай
Жафо, ёлгончилар.

Ўйламассиз нега берди
Бандага тилни Худо.
Дилни дилга боғламоқми
Иши, ё этмоқ жудо.
Ҳар сўзига охират кун
Ҳар киши олгай баҳо.
Қоламиз, деб, ўйламангки,
Бежазо, ёлгончилар.

Эл билур, ёлгончиликдин
Кўплар охир хорлигин.
Рўзи маҳшарда Худодан
Зўр жазонинг борлигин.
Мархабо ҳам ул наҳсдан
Қанчалар безорлигин
Билса эрди, билса эрди,
Безиё ёлгончилар.
Берсин инсоф сизга, деб,
Қилдик дуо, ёлгончилар.

КЎРИНМАЙДУР

Қайларда қароргоҳи жанона, кўринмайду,
Кўнгил мулкининг шоҳи, дурдона кўринмайду.

Борлиқни тўқис, бекам, ошкора бино этган,
Меъмори жаҳон, Ўзи пинҳона кўринмайду.

Тутмиш зотини махфий беманзилу беҳожат,
Бизларни қилиб лолу ҳайрона, кўринмайду.

Билмоқчи бўлиб, балки ошиқлар вафосини,
Жўртга қилиб ўзни, афсона кўринмайду.

Ул битга нигоҳ ташлаб, Тур тоғин қилибду кул,
Ҳайратда Мусо энди мардона, кўринмайду.

Васлини талаб этган, кўнглим, ол ана ибрат,
Гирдида Қуёшнинг ҳам парвона, кўринмайду.

Қалбимга ўшал Ёрнинг ишқини чироқ қилсам,
Ишқ нури ёритган дил вайрона, кўринмайду.

Кўнглим бир кўчам бўлса, мен унда кезиб шодман,
Масжидда чироқ ёнди, бутхона кўринмайду.

Бошимни эгиб излай ул Ёрнинг ризосини,
Осмонга қараб юрмоқ шарқона кўринмайду.

Ёр манзили кўнгилдир — кўнгил кўзи бирлан топ.
Тошкентда туриб боқсанг, Фарғона кўринмайду.

Чалғитма мени, дунё, ул Ёрда экан кўнглим,
Уммон излаган кўзга фаввора кўринмайду.

Маҳшарда кўрингайму, мен бир сергуноҳ касга,
Ул Дўстга менинг янглиғ бегона кўринмайду.

Қаҳридин чўчиб йиглаб ўлтирсам, туриб дерму:
“Қайда, Марҳабо отлиғ девона, кўринмайду...”

ЎЗИММАН

Ошиқларинг ичинда зўр харидор ўзимман,
Олов оташ юраги, қўр харидор ўзимман.

Висолинг растасига чопса лак-лак харидор,
Губоринг растасида гўл харидор ўзимман.

Етмайди деб молимни, жонни солдим киссага,
Ўйладимки, ақчаси мўл харидор ўзимман.

Дединг: “Менинг гардим — дур, сенинг жонинг
икки пул”,
Иzza бўлдим, билдимки, гўр харидор ўзимман.

Сен ҳам ошиқмисан деб кулар бўлсанг, ўргилай,
Қаҳқаҳангга ҳамд ила жўр харидор ўзимман.

Юриб-юриб адошиб Сенга йўлни топганда,
Севинчдан кўз ёшлари кўл харидор ўзимман.

Сен томондан не келса, ҳатто, заҳар бўлса ҳам,
Бол, деб, мақтаб олайин, кўр харидор ўзимман.

Умидим бор бир куни: «Кел, Мархабо», деюрсан,
“Кет”, десанг, гар, манглайи шўр харидор ўзимман.

Хофиз ўғли
Абдунозига ёзилган
қўшиқлар

Ҳар жойда ой, юлдуз бир,
Уша тупроқ, уша қир,
Нимасидир барибир,
Уз юртингда бошқача.

САВДОГАР

Тижоратини дўндирган савдогар,
Бозорни молга тўлдирган савдогар,
Елиб-югуриб, чопиб, ўз халқига,
Шоҳию кимхоб кийдирган савдогар.

Бир пайтлар номин атаб “чайқовчи”,
Қайга борса, изида бир ковловчи,
Шукур, энди замон келди ажойиб,
Тадбиркору ҳунармандни қўлловчи.

Кўнглин тарк этмаса инсоф, диёнат,
Харидор ҳаққига қилмас хиёнат.
Мол нуқсонин айтиб сотмоқ иймондан,
Тўғри ўлчаб, тортмоқ ҳам бир ибодат.

Дуо қилиб сўрай Роббим холиқдан:
“Айримасин дастмоя-ю, соғлиқдан,
Савдосига баракот бер, тинчлик бер,
Қарз бўлмасин ижараю солиқдан”.

Тўғри, ростгўй савдогарлар, албатта,
Ҳикмат бордир, юрар ҳурмат, иззатда,
Пайғамбарлар билан, валийлар билан,
Бир қаторда турармиш охиратда.

Марҳабо дер: Омон бўлсин, ўлмасин,
Сиҳат юрсин, боши ташвиш кўрмасин,
Тўлиб тошсин расталари мол билан,
Бай очмаган куни асло бўлмасин.

ЙЎЛ НАЗОРАТ ХОДИМЛАРИ

Кулларида мигти таёқ,
Бизлар рулда, газда оёқ,
Тўхтатади юрсак чатоқ,
Йўл назорат ходимлари.

Йўлларимиз текис, равон,
Ипак йўли, тоғли давон,
Тартиб қондасига посбон,
Йўл назорат ходимлари.

Шайтон қилиб гоҳи “вос-вос”,
Дейди: “Тезроқ ҳайда”, “бос-бос”,
Тўхтатади, ана холос!
Йўл назорат ходимлари.

Овга чиққан шердай пусиб,
“Учар”ларнинг йўлин тўсиб,
Талонини берар тешиб,
Йўл назорат ходимлари.

Гоҳ назорат хонасида,
Гоҳ дарахтлар панасида,
Туришди ҳушёр жуда,
Йўл назорат ходимлари.

Чироқ ёқиб ҳайдовчилар,
Бир-бирини огоҳ этар,
Деган каби: “Йўлда турар,
Йўл назорат ходимлари”.

Хизмат жойи йўл, туну кун,
Хавфу хатар, гарду тутун,
Қаҳрамонлик умри бутун,
Йўл назорат ходимлари.

“Бўлиб куй-газалга ошно,
Яшаб юринг”, деб, Марҳабо,
Ҳақингизга қилгай дуо,
Йўл назорат ходимлари.

ЭЪТИРОФ

Осмоннинг туриши ҳам,
Юракнинг уриши ҳам,
Чумчуқнинг юриши ҳам,
Тошкент-Шошда бошқача.

Қалиндай гул, гулзори,
Иликроқдай қиш, қори,
Ҳатто чопон бозори
Самарқандда бошқача.

Мачит, минор, мезана,
Кашта, палак, сўзана,
Битта келиб кўринг-а,
Бухорода бошқача.

Тил шеваси адабий,
Солда, шўхлик абадий,
Битта бўлса ҳам водий,
Фарғонада бошқача.

Ўзига хос, уй, тутум,
Чой қуйишар бир қултум.
Гапириш йўқ гумбур-гум,
Маргилонда бошқача.

Тўйларининг завқи бор,
Тупроғининг барқи бор,
Хоразмдан фарқи бор,
Андижонда бошқача.

Сехрли куй-навоси,
Ширинроқ сув, ҳавоси,
Ҳатто куёв сарпоси,
Наманганда бошқача.

Тевараги қир, тоғлик,
Балки шунга ҳам боғлик,
Улфатчилик уртоғлик,
Шахрисабзда бошқача.

Боғларнинг бўлбули ҳам,
Дўппиларнинг гули ҳам,
Ўчоқларнинг кули ҳам,
Жиззах юртда бошқача.

Софлик, содда, жўнликлар,
Дўппи, ятак, тўнликлар,
Лол қолар японликлар,
Бойсун элда бошқача.

Ҳар жойда ой, юлдуз бир,
Ўша тупроқ, ўша қир,
Нимасидир барибир,
Ўз юртингда бошқача.

БОЛАЛАР УЙИНИНГ БОЛАСИ

Келмайди ота-ю онаси,
Йўқламас тоғаю холаси,
Қалбида овозсиз ноласи,
Болалар уйининг боласи.

Уйи бор. умрида келмаган,
Қўл куйиб қулча нон емаган,
Тиллари “аяжон” демаган,
Болалар уйининг боласи.

“Бойчечак”, “гул ёр”дан беҳабар,
“Омон ёр”, “алёр”дан беҳабар,
“Рамазон”, “ёр-ёр”дан беҳабар,
Болалар уйининг боласи.

Билгани кўзмунчоқ кўрмаган,
Хўрозқанд, қурутоб сўрмаган,
Бешіксиз, алласиз ўлмаган
Болалар уйининг боласи.

Қутишлар қўнглини ташламас,
Ўлғайса қўзини ёшламас,
Боласин кўчага ташламас,
Болалар уйининг боласи.

Эй, инсон, доимо ҳушёр бўл,
Бойлигинг, шуҳратинг икки пул,
Дунёда бор экан хастадил
Болалар уйининг боласи.

ҚИЗЛАРИМГА

Бу қизларим чучуктомоқ, еганлари ҳолводир,
 Яёв юрмас, минганлари “Мерседес”у “Волво”дир.
 Ватанлари буюк, шундан жиндай баланд димоғлари,
 Музқаймоқ емаса, кунда “тушиб” қолар томоқлари.
 Аммо, камтар бўлсин дейман, тўқлик бўлсин кўзида,
 Чунки дунё кузатётган Ўзбекистон қизи-да.

Эркалайман: “Бу дунёда сиздан гузал қизлар йўқ,
 Ҳали сизга шаҳзодалар совчи қўяр, кўнглим тўқ”.
 Зийнатлаб хулқ-одобини, ургатиб илм-урфонни,
 Таърифлайман алломалар юрти бўлган Туронни.
 Фахр билан ўссин, дейман, иймон бўлсин ўзида,
 Чунки олам кузатётган Ўзбекистон қизи-да.

Улар менинг бори-йўгим, қизларимнинг қароғи,
 Юрагимнинг қувончию уйларимнинг чароғи.
 Ёшлигидан кийсин улар шарму-ҳаё либосини,
 Бутун дунё ҳавас қилсин, одобию ибосини.
 Шаънлари пок бўлсин, дейман, гард бўлмасин изида —
 Чунки дунё кузатётган Ўзбекистон қизи-да.

Устиклордан аввал
битилган шеърлар

Бошинг кўтар, қаддингни тут,
Сен йиқилмас минорсан.
Мир Алишер эжиб кетган
Ўзбек деган Чинорсан!

ЎЗИМ БИЛАН ТАНИШУВ

Мен ҳам наврӯз раҳматидан
Умидвор бир дарахтман.
Нетай, қишнинг даҳшатидан
Тану жони карахтман.
Бугун ногоҳ кўзим очдим,
Қулогим ҳам уқди сас,
Таним секин илимоқда,
Кўклам келса ажабмас.
Секин-секин, аста-аста,
Кузатдим ён-атрофни
Менинг каби кўп дарахтлар
Кутаётир офтобни.
Ўйлаб қолдим: мен ўзи ким?
Саксовулми, ё терак?
Салқинимда бегоналар,
Арча бўлишим керак.
Қад-бастимни кўрдим бир кун
Боқиб офтоб томонга.
Бўйим шундай баланд экан,
Бошим тегди осмонга.
Унда нега томиримни
Каламушлар кемиг'ар?
Баргларимда бир асрдан
Буён қуртлар семирар?
Менинг зумрад шоҳларимга
Алвон латта осди ким?
Йуқми, менинг ўз-ўзимнинг
Рангимга мос кўйлагим?
Бутоғимга нима учун
Зог-қаргалар ин қурган,
Тўтиқушлар ишратдаю
Ҳасратдадир булбуллар?

Нега менинг жоним оғрир,
Тугамаюр «оҳ»ларим?
Қани менинг Усмон деган,
Чўлпон деган шохларим?
Қачон эркин вужудимга
Чирмовиқлар ёпишди?
Бу талончи чумолилар
Мени қачон топишди?
Бошим қотди: кимникиман,
Отим нима, зотим ким?
Ким хўжайин илдишимга?
Кимга қарар баргларим?
Кимга тегар мевам, гулим,
Кимга мерос салқиним?
Гар йиқилсам топиларми,
Суярга бир яқиним?
Савол билан ерга боқдим,
Кўкка боқдим чулдираб.
Ҳам заминдан, ҳам осмондан
Садо келди гулдираб:
“Бошинг кўтар, қаддингни тут,
Сен йиқилмас минорсан.
Мир Алишер экиб кетган
Ўзбек деган Чинорсан!”

1989 й.

ШУНЧА МАРҲАБО

Тонг ёришмай битта жисмимда
Уйғонади учта Марҳабо.
Бири — чўри, бири — хизматчи,
Бири — шоир, мискин, бенаво.
Хизматчи — мен шошар бекатга,
Уй супураб Марҳабо чўри.
Шоирамнинг иш жойи — юрак,
Унинг-чун йўқ қаламдан зўри,
Соат саккиз. Уйдан чиқаман.
Бир жисмимда шунча Марҳабо,
Бир кўнини кўраб болалар,
Паноҳида асрасин худо.
«Маошгача неча кун қолди?»
«Соат қачон бўлади олти?»
Ишда шундай кўшиқ айтаман,
Уч бўлиниб уйга қайтаман,
Она, яна аёл Марҳабо
Етмиш йилки уйга қайтмайди.
Уч Марҳабо ортқча бизга,
Икки Марҳабо-чи етмайди.
Болаларим туғилаверар,
Ва унутиб ўсар эртакни.
Ҳуқуқлари тенг аёл билан
Яшаш қийнар шўртлик эркакни.
Марҳаболар батки ёмондир,
Ёки ёмон фақат замондир.
Не замонки, эркак зотига
Чин аёлни қучмоқ армондир.
Сен-чи, қанча чидайсан яна?
Бўласанми бир кун оналик?
Калитини осиб, бўйнига,
Кўчаларда юрган болалик?!

1989 й.

МЕҲНАТ ТАТИЛИМ ТУГАДИ...

Бир йилгача алвидо.
Яхши қолинг, хиналар.
Ўсмаю сурмаларим,
Қилманг мендан гиналар.
Энди сиз ҳам, сочларим,
Қаттиқ килинг жонингиз,
Шошиб-шошиб тарасам
Узилмасин торингиз.
Саккиз соат буралиб,
Бўғиласиз турмакда.
Нетай, фурсат йўқ сизни
Ўриб, ташлаб юрмакка.
Энди бошланар яна
Физиллаю чопачоп.
Уй шифтида ўргимчак
«Қурилиш» бошлар шитоб:
Шанбагача соатлар
Олтида «жар» солади.
Кувноқ болатарим ҳам
Ҳорғин бўлиб қолади,
Ишхонада кечгача
Менда бўлмас ихтиёр.
Гоҳ орзудан юрагим
Кенгаюру хонам тор.
Бошлиқларга барибир,
Эркакмисан ё хотин.
Хоҳ Кумуш бўл, хоҳ Гулнор
Ишчи кучидир отинг.
Шомда ташлаб кетади,
Мени шаҳар мошини.

Ишдан келдим, болажон,
Ол, онангнинг лошини!
Ошхонадан ётоққа,
Хоначангга кирмайман
Умид қилма, чарчадим,
Эртак айтиб бермайман.

1989 й.

ИШХОНАДА ЁЗИЛГАН ШЕЪР

Қани жўнанг, қоғозлар,
Столимнинг устидан!
Жинни бўлдим, ниҳоят,
Ёзувларнинг дастидан.
Узиб қўйдим тонгданоқ,
Телефонларнинг симин.
Бошлиқ йўқласа, айтинг
Тугади «ташриф куним».
Очмайман эшикни, бас!
Сув босса ҳам оламини,
Она бўлиб шу бугун
Ўйлай, касал боламини.
Аспириннинг таъсири
Уч соатга ярайди.
Билса, богча онаси
Гўримга гишт қалайди.
Туғилибоқ богчага
Бола бўлган болам-эй,
Гоҳ ориқлаб, гоҳида
Бўла бўлган болам-эй.
Нетай, ишлашим керак,
Қийинчилик кезлари
Афсус, буни тушунмас
Томоғингнинг безлари.
Энди онанг узоқ йил
Ўйлаб шўрва-ошини,
Силаб яшар сенингмас
Қоғозларнинг бошини.

1987 й.

ҲАШАР

ОТАМГА

Бугун уйда йўқсиз, гарчи якшанба
Бир кунлик тинимни нари итариб,
Саҳардан қайсидир қўшниникида
Девор ураяпсиз терлаб, қизариб,
Оҳорли дўппингиз кўрпа қатида
Баёрамларни кутар, тўйларни кутар,
Жони жонингизга туташ бу элнинг
Кўпроқ ҳашарида умрингиз ўтар.
...Мен яшар кўчада — яхшилик қиммат,
Ҳашарга чақирсам, ҳеч ким чиқмайди,
Бунда бир юракдан чиққан оқибат
Таъмасиз бир дилга калла тикмайди.
Мен яшар кўчада нуқуслик гудак
Йиғлар туз йиғилган қовуғин ушлаб,
Мен уни нима деб юпатай, ота?
Мен уни қаерга обқочай?
Мея яшар кўчада келажак-сўроқ,
Қурир бисотимда ёлғиз денгиз ҳам.
Қуриётган фақат у эмас, бироқ,
Туғаб бораётган ёлғиз у эмас...
Баъзида сиз эккан тоқларга боқиб,
Уялиб кетаман одамлигимдан,
Улар ҳамон сўритокларда яшар,
Улар қишда ухлаб, баҳорда туриб,
Ҳамон шу ҳовлини билишар Ватан,
Яшил баргларида шаббодаларга.
Ҳамон ўз тилида қуйлайди қўшиқ,
Ҳамон ўз тилида қуйлайди қўшиқ.
...Менинг забонимни тингланг, отажон,
Кейин қулоқ беринг набирангизга.
Дейсиз: "Қай лаҳжада нени сўзлайдир,
Ваҳ, билиб бўлмайдир, билиб бўлмайдир!"

Мен сизни ҳашарга чорлайман, ота,
Юрагимнинг чуқур-чуқур ерига.
У ерда ростларим нажотсиз ётар,
Журъатларим патсиз, қанотсиз ётар.
Ширин ёлғонларни шимиб яшадим,
Гузал ёлғонларни қучиб яшадим,
Ёлғон билан бошни балодан асраб,
Балки етмиш йилдан кўпроқ яшадим.
Узоқ яшадим мен, узоқ яшадим.
Рост сўзларим — гўдакларим, яланғочларим
Кўзлари жовдираб қолаверди жим.
Мен сизни ҳашарга чорлайман, ота,
Зангор минорларин гурурин туймас,
Буюк боболарин руҳига қуймас,
Мозийдан бегона, ҳайрон кўчага,
Ўзлиги, эртаси безовта қилмас,
Шоир болалари жонин тикса ҳам,
Тузатиб бўлмас бир вайрон кўчага
Мен сизни ҳашарга чорлайман...

1988 й.

ЮБОРИЛМАГАН МАКТУБ

(Акамга)

Ака, мени кутмай қўйган ҳовлимиз
 Тушларимга кирар анжири гуллаб,
 Кўзларига ўсма қўйган, сахархез
 Бир кампир яшайди эртақлар куйлаб.
 Мана, мен кўз очиб таниган дунё:
 Чилдирма, китоб ва дуторларингиз.
 Ўзингиз қўшиққа этгансиз ошно,
 Севишни ўргатган китобларингиз.
 Гийбатчи шамоллар қўлогингизга
 Заҳарлар қуйдилар — бугзингизда «дод»
 Меҳр ва нафратнинг оралиғида,
 Топилди бизларга муносиб ҳаёт.
 Ака, мен бўйлари булутдан ўзган
 Гул эдим, пастладим тупроққа қадар.
 Бир кун қад кутариб етиб олардим,
 Маконингиз осмон бўлмаса агар.
 Ака, қатлим учун келар ҳар баҳор
 Менинг қайсарлигим, сиздаги нуфуз,
 Гарчи орамизда ишқбилмас, беор
 Бир дунё яшайди фасллари куз.
 Энди мен ўсмайман, сизга етмайман.
 Ўсар чирмовиқлар дилни озорлаб,
 Айниқса, юксалмоқ мушкул осмондан
 Энг баланд юлдузинг турмаса чорлаб.
 «Деворда» бир йиғил, қайсар ва доно,
 Ёқаси ғуборсиз, мағрур олифта.
 Кўнглингизга йўллар ахтариб танҳо
 Узоқ термуламан суратингизга.
 Унутманг, сиз қачон палов дамлайсиз,
 Зиранинг бўйлари тутар ҳовлини
 Ўчоқ бошда эса, афсус, кўрмайсиз,
 Бир қизча ўлтирар ялаб лабини.

1983 й.

ДАРАХТЛАР

*Баланд-баланд дарахтларим,
пастлаб қолибсиз.*

Усмон АЗИМОВ

Бу кучанинг дарахтлари
Пастлаб кетишган.
Йўқ, уларни журъат, гурур
Ташлаб кетишган.
Осмонининг борлигини,
Тиниқлигини,
Тупрогининг поклигини,
Илиқлигини
Унутганлар ва жимгина
Пастлаб яшарлар.
Томиридан униб чиққан,
Гурури тирик
Болаларин юрагини
Фашлаб яшарлар.
Болаларин қўймайдилар
Ўсайин деса,
Шамолларнинг йўлларини
Тўсайин деса.
Чунки баланд оталари
Кесилган беун.
Осилганлар, отилганлар,
Бўлганлар сургун.
Булар шундан қўрқар ва жим,
Паст бўлиб яшар.
Бўронларнинг йўлларида
Хас бўлиб яшар...

1985 й.

ҚОДИРИЙНИНГ РАФИҚАСИ АЙТГАН ҚЎШИҚ

Сиз кетдингиз, кетингиздан жим
Ўчоғимнинг куллари куйди.
Онангизнинг жойнамоzlари,
Рўмолимнинг гуллари куйди.
Келарсиз деб шунча кўп кутдим?
Фанонинг-да фурсати етди.
Қарийиб минг йил яшадим гўё,
Умр шунча узариб кетди.
Куллар — хасис дарахтлар каби,
Гарчи ҳар лаҳзаси гуллади.
Шиг меваги шохни силкитсам,
Менинг этагимга тушмади.
Кўзимдаги суратингизни
Ёш-ла ювиб, киприк-ла тараб,
Сарғаймасин, ўнгимасин деб
Авайладим, юрдим кўп қараб.
Бир кун келиб ўлсам ҳам уни,
НКВД топмас ҳойнаҳой.
Билмайдилар Қодирий учун,
Қароқларим энг ишончли жой.
Бу дунёда мени, билмадим,
Нима ушлаб турибди энди.
Қўёш кўклан кетиб бўлди-ку,
Ёруғ тонг ҳам отмайди энди.
Тақдиримда сароб орзуни,
Қувиб қонлар ютмоқ бор экан.
«Ўлди» деган шум хабарни ҳам,
Сабот билан кутмоқ бор экан.
Баҳорлари унутиб кетган
Ғариб, ёлғиз тутга ўхшадим.
Япроқларим сарғайиб битди,
Шамолларга соврилиб кетди,

Секин-аста манзилгоҳ пойим
Бўшаб қолди чучмомалардан,
Энди узун, иссиқ кунларда
Кутмай қўйдим булутларни ҳам.
Сиз кетдингиз, кетингиздан жим
Рўмолимнинг гуллари куйди...

1983 й.

* * *

О, қадрдон менга бу қабр!
Кўз олдимдан кетмас нарига.
Соф жавоҳир кўмилган қаср
Онам ётар унинг бағрида.
О, бу тобут менга қадрдон!
Иссиқ тегар кўзимга бағри.
Саватдаги оқ гулдай бежон
Онам ётганлари туфайли.
...Кетгани йўқ ўша кун онам,
Уйимизда қолиб кетди у.
Кетган бўлса, ўша тобутда,
Бизларни ҳам олиб кетди у.

1984 й.

* * *

Мен — булутман, қошингизга
Ёғмоқ учун бораман.
Соғинчларим қўймас, унда
Қолмоқ учун бораман.
Ҳар баҳорда қийнаганда
Руҳни армон тулини
Тўсиб қолар ўғилчамнинг
Киприклари йўлимни.
Оҳ, қоламан, яна бир йил
Тўлмоқ учун яшайман.
Осмонда энг алвон булут
Бўлмоқ учун яшайман,
Сиз... ҳар баҳор кўкка боқиб,
Қўйиб дунё ишини,
Тоқат билан кутасиз бир
Ҳавонинг айланишини...

1989 йил.

СИЗНИ СЕВГАЧ...

"Сизни севгач мен чаманда лолаларга учрагум"

Ҳалима Худойбердиева

Сизни севгач, мен сеҳрли
Наволарга учрадим.
Ҳам адоқсиз батоларга,
Батоларга учрадим.
Баҳормиди, кузакмиди,
Сиз-ла менга учраган?
Қанотларим синди, қаттиқ
Ҳаволарга учрадим.
Юлдузларга қўл узатдим,
Куйдирдилар қўлимни,
Майсаларга юзим босдим,
Эслатдилар ўлимни.
Билмам қайси чорраҳада
Адаштирдим йўлимни?
Куйди бағрим, бедил, деган,
Даъволарга учрадим.
Талпинганим юлдузмиди,
Бой бердимми Офтобни?
Алмашдимми унга қадр,
Ғурур деган моҳтобни?
Ўқимоққа маҳкумманми
Армон деган китобни?
Сизни севгач мен сеҳрли
Наволарга учрадим.
Ҳам адоқсиз батоларга,
Батоларга учрадим...

1989 й.

ЎЗБЕК ҚИЗИ ҲАНГОМАСИ

Хориждан келди одам,
Йўқлади мусаввирни:
«Бизга керак чинакам
Ўзбек қизин тасвири.
Ўзбек қизи — маъбуда,
Ўзбек қизи — назокат.
Дунё бизнинг музейда
Кўрсин тирик нафосат».
Сурат учун қолдириб,
Зарҳалли бўш гардишни.
Умид билан юртига,
Учиб кетди чет киши.
Ишонч учун минг қуллуқ,
Қиз топилса бўлгани.
Рассом ўзбек қиз ҳақда
Шаҳар кезиб ўйлади:
«Сочин ўриб ташласа,
Ерга тушса буралиб.
Ибо билан турсинми
Атласига ўралиб?
Э, йўқ чакки ўйлаб ман,
Аталмай «халқ душмани».
Кўйлак кийиб сонидан,
Ечиб юрсин тугмани.
Қизармасин Нодира
Увайсийни танимай.
«Гога» атаб ўғлини
Алла айтсин «баю-бай».
Борини чизай десам,
Чиқмаса иффат, ҳаё.
Чет эл билан ўртада,
Бошланса-я бир бало».

Эҳ, бир қарор топмасдан,
Ҳафсаласи бўлиб пир,
Бўш гардишни орқалаб,
Қишлоқ кетди мусаввир.
Пахтаси оқ қизларнинг,
Чанг, доғ эди яноғи,
Кетмон тутган қўлларнинг
Кетармикин қалоғи?
Узун-узун кокиллар,
Тароқ кўрмас ой, ҳафта.
Рўзномалар таъкидлар:
«Ватанга керак пахта!»
Боқиб бўм-бўш гардишга,
Рассом бўлди лол, карахт.
Ночор сурат ўрнига,
Ёзиб қўйди бир дастхат:
“Қўп ерларни кездиму
Фурсат кетди беҳуда.
Назокат топилдию
Топилмади маъбуда.
Юз йил олдин келсангиз.
Қўйиб ҳамма юмушни,
Шу гардишга чизардим
Марғилонлик Кумушни”.

1988 й.

МУНДАРИЖА

ЭНГ БУЮК КАШФИЁТ	3
Юрт ҳақида қўшиқ	4
Навоийни ким ўғирлади?	6
Дев минган йигит	10
Энг буюк кашфиёт	11
Ўпкаси тешик от	16
Ҳукм	17
Энг гўзал тушим	18
Савобкон	21
Янги дарвоза	24
Кутиш	26
Икки тарози	29
Мулк	33
Келишлари бир байрам, кетишлари бир байрам	35
“Оила”	38
ЯССАВИЙЧА ОҲАНГЛАР	39
Ўлмасин	40
Пешонангда агар... ..	42
Надомат	43
Тупроқ	45
Топдим	47
Тазарру	49
Билинур	50
Насиҳат	51
Маломат	53
Иқрорлик	54
Ёлгончилар	55
Қўринмайду	57
Ўзимман	58
ҲОФИЗ ЎҒЛИМ АБДУНОЗИМГА ЁЗИЛГАН	
ҚЎШИҚЛАР	59
Савдогар	60
Йўл назорат ходимлари	61
Эътироф	62
Болалар уйининг боласи	64
Қўшдилар	65

Қизларимга	66
ИСТИҚЛОЛДАН АВВАЛ БИТИЛГАН ШЕЪРЛАР	67
Ўзим билан танишув	68
Шунча Марҳабо	70
Меҳнат татилим тугади... ..	71
Ишхонада ёзилган шеър	73
Ҳашар	74
Юборилмаган мактуб	76
Дарахтлар	77
Қодирийнинг рафиқаси айтган қўшиқ	78
“О, қадрдон менга бу қабр!...”	80
“Мен — булутман, қошингизга...”	81
Сизни севгач... ..	82
Ўзбек қизи ҳангомаси	83

МАРҲАБО

КЕЛИШЛАРИ БИР БАЙРАМ...

Шеърлар

Тошкент — «Yurist-media markazi» — 2011 й.

Муҳаррир **Адиба Ҳамро қизи**
Техник муҳаррир **Мухриддин Ҳамроев**
Рассом **Шухрат Одилов**
Саҳифаловчи **Суннат Пулатов**
Мусахҳиҳа **Дилшода Аввалбоева**

УДК: 821.512.133-1

ББК: 84(5Ў)6

M29

Марҳабо, Каримова.

Келишлари бир байрам... (шеърлар) / - Т.:
«Yurist-media markazi» нашриёти, 2011. — 88 б.

ISBN 978-9943-387-23-2

УДК: 821.512.133-1

ББК: 84(5Ў)6

Нашриёт лицензияси А1 №092, 16.07.07 й.

Босишга рухсат этилди 15.09.2011 й. Таймс Тад гарнитураси.

Бичими 60x84¹/₁₆. Оффсет босма. Оффсет қоғози.

Шартли босма табағи: 5,5. Нашриёт босма табағи: 4,25. Адади 1000
нусаха. Букюртма №23-11. Баҳоси келишилган нарҳда.

«Yurist-media markazi» нашриёти. Тошкент ш., 100129, Навоий
кўчаси, 30-уй. Тел: 244-13-08, 717-76-88.

E-mail: yurist-media markazi@inbox.ru

«Sirius media» МЧЖ босмахонасида чоп этилди.

Тошкент ш., Бобур кўчаси, 4-уй. Букюртма № 127.

ISBN 978-9943-387-23-2

9 789943 387232

